

cărți bune pentru părinți buni

Steve Biddulph este unul dintre cei mai cunoscuți psihologi din lume. Cărțile lui se găsesc în peste trei milioane de case, au fost traduse în 30 de limbi și au influențat felul în care ne privim copiii și – mai ales – ne creștem băieții. Steve Biddulph crede că trebuie să ne redescoperim simțul comunității și să ne facem timp să ne iubim familia, planeta și pe cei cu care ne împărtășim viața. Munca lui îl poartă în toate colțurile lumii, autorul oferind consiliere școlilor cu privire la educarea băieților pentru a deveni oameni mai buni. De asemenea, ține seminare pentru părinți. Steve este un ecologist înfocat la el acasă, în Tasmania, și în 2005 a condus un proiect despre drepturile omului – SIEV X Memorial Project – care a adus o schimbare pe plan politic și a determinat guvernul să aibă o atitudine mai binevoitoare față de refugiați.

www.stevebiddulph.com.

Steve Biddulph

Cum să ne creștem băieții

De ce sunt băieții diferiți
și cum să-i ajutăm să devină
bărbați fericiți și echilibrați

Ilustrații de Paul Stanish

Traducere din engleză de
Nicoleta Drăghiceanu

 HUMANITAS
BUCUREȘTI

Redactor: Iustina Croitoru
Coperta: Ioana Nedelcu
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corector: Iuliana Glăvan
DTP: Andreea Dobreci, Carmen Petrescu

Tipărit la Tipo Lidana – Suceava

Steve Biddulph

Raising Boys: Why boys are different – and how to help them become happy and well-balanced men

Copyright © Stephen Biddulph and Shaaron Biddulph, 2013

Originally published in Australia and New Zealand as Steve Biddulph's *Raising Boys: Why boys are different – and how to help them become happy and well-balanced men* by Finch Publishing Pty Limited, Sydney.

© HUMANITAS, 2015, 2017, pentru prezenta versiune românească

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Biddulph, Steve

Cum să ne creștem băieții: de ce sunt băieții diferiți
și cum să-i ajutăm să devină bărbați fericiți și echilibrați /
Steve Biddulph; il. de Paul Stanish;

trad. din engleză de Nicoleta Drăghiceanu. –

București: Humanitas, 2017

ISBN 978-973-50-5653-7

I. Stanish, Paul (il.)

II. Drăghiceanu, Nicoleta (trad.)

37

EDITURA HUMANITAS

Piața Presei Libere 1, 013701 București, România

tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51

www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro

Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro

Comenzi telefonice: 0372 743 382 / 0723 684 194

CUPRINS

<i>Prefață la noua ediție</i>	7
1. Care-i treaba cu băieții?	9
2. Cele trei etape ale copilăriei unui băiat	15
3. Testosteron!	53
4. Prin ce se deosebește creierul băieților de al fetelor	71
5. Ce pot face tații	87
6. Mame și fii	113
7. Cum să aibă o viață sexuală sănătoasă	139
8. Revoluție în școală.	161
9. Băieții și sportul.	195
10. Rolul comunității	207
<i>Notele autorului</i>	223

Notele autorului — Capitolul *Notele autorului* de la sfârșitul volumului conține referințe la text și informații suplimentare folositoare cu privire la anumite chestiuni menționate în capitolele cărții. În dreptul fiecărei intrări este trecută pagina și fragmentul din text la care se face referire.

Fotografiile — Fotografiile au fost incluse spre a ilustra momente prezente sau trecute din viața de zi cu zi a oamenilor. Cu toate acestea, oamenii din fotografii nu au legătură cu poveștile, personajele sau situațiile din carte.

Permisunea pentru folosirea fotografiilor — Le suntem recunoscători pentru fotografiile puse la dispoziție lui Paul și Judi Taylor, Narelle Sonter, Jim și Jenny Smith, Elia Bastianon și Tony Wallis, Geoff și Chris Price, Glenda Downing, Chris și Tony Collins, Catherine James și Bruce Stephens, Ella și David Martin, Steve și Shaaron Biddulph, Glenys și Brian Attack, Steve și Henrietta Miller, Miles și Jane Felstead, Zoe Finch, Suzanne Jensen și Ral Lewis, Wendy Pettit și Currumbeena School, Robert și Sue Holloway, Dave Hancock și Tony James, Anne și Levi Atkins, Matthew, William și Patrick Atkins, John Atkins, Kain Curran, Luke, Francis și Raphael Atkins, Stephen și Brendon King, Andrew Atkins, Zac Coleman, Andrew Wade, Jake și Vicki Mawby, Merv Atkins, Luke, Joshua și Jacob Atkins, David și Jonathon Atkins, iStockphoto și Dreamstime.com.

Permisunea pentru folosirea textelor — Autorul le mulțumește pentru amabilitatea de a acorda permisunea de a reproduce materiale purtătoare de drepturi de autor următorilor: „Ce fac tații” de Jack Kammer este reproduș din *Full-Time Dads*, numărul din mai/iunie 1995, cu permisunea autorului. Fragmentul din articolul „Mid School Crisis” de Jane Figgis este reproduș cu permisunea publicației *Sydney Morning Herald*. Articolul „The Secret Life of Boys” de Sarah MacDonald a apărut în *Daily Life*, www.dailylife.com.au <<http://www.dailylife.com.au/>> pe 8 mai 2012 și a fost reproduș cu permisunea autoarei.

Prefață la noua ediție

Dacă ați ținut vreodată un băiețel în brațe, mai ales pe al dumneavoastră, atunci știți câtă dragoste și căldură simțiți pentru el și cât de fragil și vulnerabil pare. Totuși, aceste sentimente parcă nu se potrivesc cu imaginea băieților care, când sunt mari, par să fie dificili, duri și insensibili.

Acum o vreme, părinților le era frică să crească băieți și chiar am auzit viitoare mame țipând „Vai, nu!” când li s-a spus că vor avea un băiat. Așa că am vrut să-i ajut pe părinți să-și crească băieții cu încredere, știind că vor deveni oameni de caracter.

Băieții sunt adesea mai energici, mai zgomotoși și mai dornici de aventuri periculoase decât fetele, dar asta înseamnă doar că trebuie să găsim modalitățile potrivite ca să-și consume energia. Și trebuie să reușim să-i facem să-și deschidă sufletul, să-i încurajăm să devină afectuoși și prevenitori, fără să-și piardă însă forța și fermitatea care ne plac atât de mult la bărbații noștri, sau simțul umorului și insolența care îi fac atât de plini de viață.

Prima ediție a acestui volum a fost cea mai bine vândută carte despre băieți în întreaga lume. Mai mult decât atât, a fost iubită, ținută la capătul patului și citită din scoarță-n scoarță. Mamele de băieți de pretutindeni le-au dat coate soților zicându-le „Fii atent la asta...”.

Băieții au parte de pericole serioase în viață. Riscul de deces înainte de 21 de ani este de trei ori mai mare decât în cazul fetelor și sunt de cinci ori mai predispuși să aibă probleme la școală. Dar peste tot în lume lucrurile se schimbă.

Băieții și-au mai venit în fire și sunt acum mai puțin predispuși riscurilor decât erau acum zece ani. Am ajuns să-i creștem mai bine.

Băieții sunt distractivi. Te fac să râzi. Sunt plini de viață. Vorbesc din inimă și sunt iertători. Am încercat să evidențiez toate aceste calități în cartea de față. Și sper că, dacă într-o zi, fiica voastră va avea un băiat, va spune: „Uau, super!“

Steve Biddulph
Tasmania, Australia.
www.stevebiddulph.com

CAPITOLUL 1

CARE-I TREABA CU BĂIEȚII?

Seara trecută m-am dus în oraș cu mașina la o întâlnire, sau cel puțin am încercat, când m-am izbit din nou de problema băieților. La trei mașini în fața mea, Pacific Highway era blocată. Un sedan condus de un tânăr, cu patru prieteni la bord, a încercat să iasă de pe șosea, dar șoferul a calculat greșit. Un camion care venea din spate a lovit mașina și a târât-o 50 de metri de-a lungul șoselei, strivind-o înfiorător. Curând au sosit mașinile de intervenție: pompierii, poliția, ambulanța. Oamenii lucrau pe echipe, cu calm, dar rapid, având în vedere situația.

Tânărul de la volan a fost scos din mașină încetul cu încetul, în stare de inconștiență. Ceilalți patru adolescenți aveau răni diverse, unele grave. O femeie mai în vârstă, probabil mama unuia dintre băieți, a venit în fugă dinspre o fermă din apropiere. Un polițist a încercat s-o consoleze.

Amprenta masculină era peste tot – lipsa de experiență și riscul, pe de o parte, competența, grija și determinarea, pe de altă parte.

Pentru mine, asta spune tot despre bărbați. Bărbații, dacă au fost crescuți bine, pot fi minunați – altruști, neînfricați, muncitori. Dar tinerii, cu atât mai mult băieții, sunt foarte vulnerabili, chiar predispuși la dezastre. Când vedem astăzi un băiat, nu putem să nu ne întrebăm ce-o să se aleagă de el.

Băieți în primejdie

Acum 30 de ani, toată lumea își făcea griji pentru fete. Peste tot în lume se depuneau eforturi uriașe pentru a le lărgi orizontul, pentru a le da încredere că pot face orice cu viața lor și pentru a demonta barierele ce li se ridicau în cale. Și roadele se văd și acum: în ziua de azi, fetele sunt cele care au mai multă încredere în ele, sunt mai motivate și mai capabile. Mai multe fete termină școala, mai multe fete se duc la facultate, iau note mai bune.

Părinții de fete văd clar că acestea sunt mai concentrate, mai limpezi la minte și știu încotro se îndreaptă. Băieții, în schimb, de cele mai multe ori n-au nici cea mai vagă idee ce vor. Par arieni, nu se descurcă la școală, sunt stângaci într-o relație, riscă să cadă în capcana violenței, alcoolului și drogurilor.

Diferențele apar devreme – duceți-vă în orice grădiniță ca să vedeți cu ochii voștri. Fetele lucrează fericite împreună, băieții fac scandal ca, mă rog, ca băieții! Le tachinează pe fete și se ceartă între ei. În școala primară munca lor este adesea stângace și slabă; profesorii își petrec timpul încercând să-i țină în frâu, iar fetele nu mai sunt atente. Când ajung în clasa a III-a, majoritatea băieților nu mai citesc și vorbesc monosilabic: „Ha?“, „Ăhă!“ . În liceu, nu mai iau parte la discuții, nu merg la concerte, consilii ale elevilor sau la alte activități în afara sportului. Pretind că nu le mai pasă de nimic și se poartă ca și cum să fii prost e cea mai tare chestie. Când se dau premii, profesorii sunt adesea jenați că băieții nu primesc nici unul.

În ceea ce privește relațiile, mulți adolescenți nu știu cum să se poarte în preajma fetelor și nici nu le înțeleg. Unii devin dureros de timizi, alții sunt agresivi și nesuferiți când sunt fete în apropiere. Pare că le lipsesc cele mai elementare cunoștințe despre arta conversației.

Dar, înainte de toate, ceea ce ne interesează cel mai mult pe noi, părinții, și pentru care ne tremură sufletul este, bineînțeles, siguranța. Pe la cincisprezece ani băieții sunt de trei ori mai

predispuși să moară decât fetele – de obicei în accidente, acte de violență sau suicid. De trei ori mai mult! Și la fiecare băiat care își pierde viața pe șosea, alți zece rămân cu sechele sau ajung în scaunul cu rotile, victime colaterale. În ceea ce privește sănătatea, băieții sunt ca o țară în curs de dezvoltare. Orice părinte simte o frică în momentul în care fiul lui iese în oraș cu prietenii: „Oare se mai întoarce viu și nevătămat acasă?”

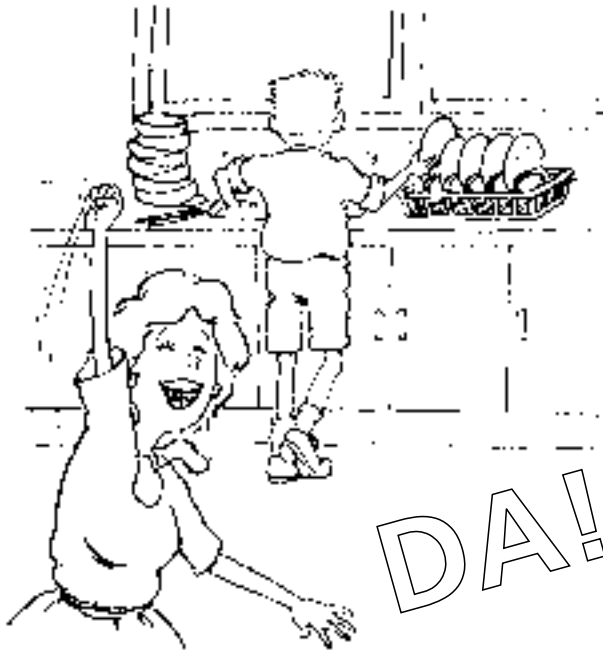


Aspectele pozitive

Ajunge cu aspectele negative! Ceea ce ne dorim cu toții este un tânăr fericit, energic, prudent, muncitor și de treabă. Atâta tot! Vrem ca băieții noștri să devină bărbați de nădejde, care să rezolve problemele secolului XXI. Și între timp, vrem să spele vasele și să-și facă curat în cameră.

În ultimii zece ani, am învățat multe lucruri despre adevărata față a băieților, care vă vor surprinde și vă vor încânta. Vreo treizeci de ani a fost la modă să spui că băieții și fetele sunt fix la fel. Dar, așa cum ne-au tot zis părinții și profesorii,

această abordare n-a mers. Noi cercetări arată că intuiția părinților că băieții lor sunt diferiți este adevărată. Am început să înțelegem cum să le apreciem masculinitatea și să le-o modelăm, nu doar să le-o înăbușim.



Ideile principale ale acestei cărți

În această carte vom cerceta un număr important de descoperiri revoluționare în înțelegerea băieților. În următorul capitol vom explica mai întâi cele *trei etape distincte* ale dezvoltării:

1. De la 0 la 6 ani – anii când *învață să iubească*;
2. De la 6 la 14 ani – anii când *tatăl contează cel mai mult*;

3. De la 14 ani până la maturitate – anii când băieții au nevoie de mentori și alți adulți care să-i păstorească, *în afară de părinții lor.*

Cunoscând aceste etape, veți fi mai pregătiți și mai relaxați cu toate căte vor urma și veți ști cum să le faceți față.

În al treilea capitol, vom examina efectul *hormonilor* asupra comportamentului băieților și vom încerca să-i ajutăm pe cei din urmă să-și stăpânească această etapă a dezvoltării. Toată lumea a auzit de hormoni, dar când anume intră ei în acțiune și ce anume fac? De ce sunt tinerii de 13 ani atât de prostuți, iar cei de 14 atât de de puși pe scandal? Și cum rezolvați această problemă cu înțelegere și fără să vă pierdeți simțul umorului?

În al patrulea capitol vom arăta în ce fel sunt vulnerabile *creierile* băieților și cum pot fi aceștia stimulați să comunice cu mai multă ușurință. Când stați de vorbă cu băieții și le spuneți povești, le dezvoltați conexiunile cerebrale, ceea ce-i ajută să se exprime mai bine cu ajutorul cuvintelor sau sentimentelor. Lumea nu mai are nevoie de bărbați care să se lupte cu taurii, ci de bărbați care să știe să se poarte.

Apoi vom vorbi despre rolul vital al *taților* și cum să vă descurcați chiar dacă nu ați avut un tată tocmai bun. Cei mai mulți bărbați, se pare, vor să suplinească ceea ce le lipsea tatălui lor, dar nu știu întotdeauna cum s-o facă. Revoluția paternității a fost una dintre cele mai fericite schimbări din ultimii treizeci de ani. Dacă sunteți mamă singură și citiți această carte, vă vom spune ce puteți face ca să fiți sigură că fiul dumneavoastră va avea parte de bărbați cu influență pozitivă în viața lui.

Apoi urmează câteva povești și ponturi despre *mame* și fi. Mamele trebuie să fie încrezătoare și creative cu băieții și să-i ajute să se simtă în largul lor în preajma sexului opus. O mamă este o „prietenă de probă“ și își învață băiatul cum să se înțeleagă cu o femeie. Fie că o conștientizează, fie că nu, ea este șablonul pentru toate relațiile lui viitoare.